

ULUSAL KIRMIZI ET KONSEYİ

2025 YILININ KIRMIZI ET SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME RAPORU

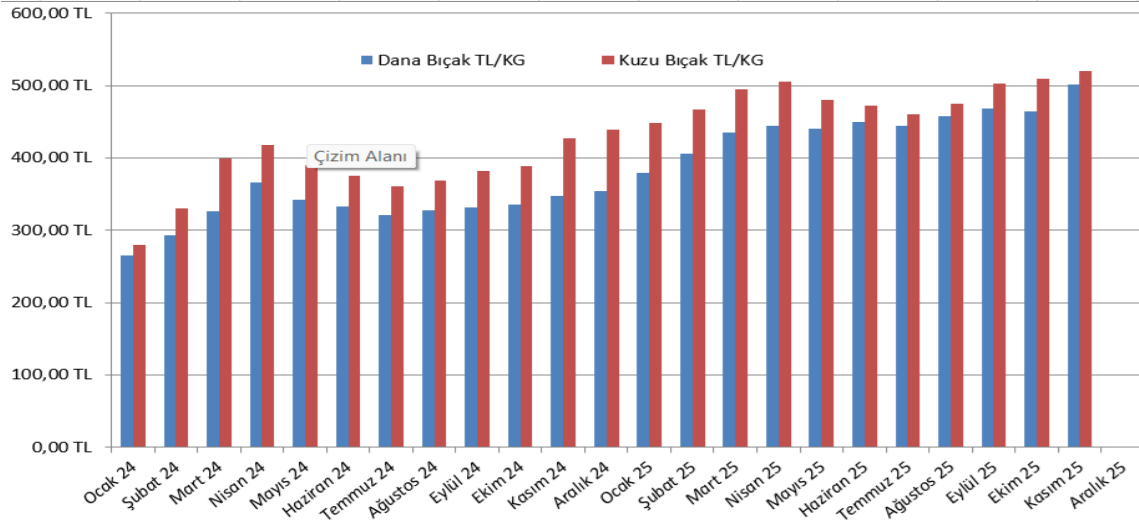
Küresel durum:

Kırmızı et, birey ve toplum sağlığı açısından önemi nedeniyle Dünya ve Türkiye piyasalarında stratejik bir ürün olma özelliğini 2025 yılı içerisinde de korumaya devam etmiştir. Dünyada kırmızı et piyasalarındaki gelişmeler, FAO nun 2025 yılına ilişkin son raporunda değerlendirilmiş; 2025 yılında domuz etinde önemli miktarda, küçükbaş eti üretiminde mütevazı bir üretim artışının yanında sığır eti üretiminde ise çok az bir üretim düşüşünün yaşandığı kaydedilmiştir. Küresel Sığır eti üretiminin daralması, özellikle Brezilya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde, hava koşullarına bağlı faktörler ve güçlü küresel talebin tetiklediği birkaç yıllık yüksek kesim seviyelerinin ardından sığır varlığının azalmasına bağlanmıştır. Dünya kırmızı et ticaretinde etkin bir aktör olan ABD de arz yetersizliği ile ortaya çıkan talep, konulan yüksek vergiler nedeniyle Brezilyadan karşılanamamış ve bu boşluk Avustralya tarafından doldurulmuştur. Brezilya ise ürettiği sığır etini alternatif pazarlara sevk etmiştir. Bu yıl içerisinde küresel küçükbaş eti üretiminde küçük bir artış olmuşsa da, küresel küçükbaş hayvan eti ticaretinin, kilit üretici ülkelerdeki sınırlı ihrac edilebilir arz nedeniyle düşmesi bekleniyor. Çin' de domuz etinde arz fazlası ve talep daralması yaşanmış, bu durum kırmızı et ithalatında bir miktar düşüşe neden olmuştur. Avrupa'da kırmızı et üretiminde düşüş yaşanmıştır. Dünyada kırmızı eti oluşturan alt grupların üretim miktarlarında artma ve düşmeler yaşanmış olsa da hatta birbirini dengeliyor gibi görünse de 2025 yılında küresel karkas sığır ve küçükbaş eti fiyatlarında ciddi oranda artışlar yaşanmış ve tarihi zirvelere ulaşmıştır. Bu artışın sebebi, sınırlı küresel ihracat imkânlarına, devam eden ithalat talebi ve hayvan hastalığı salgınları ile jeopolitik gerilimlerden kaynaklanan ve artan piyasa belirsizliği olarak değerlendirilmektedir. Karkas sığır eti fiyatları Avrupa genelinde 2024 fiyatlarında %25-30 oranında bir artış göstererek €670-700/100 kg seviyesine ulaşmıştır.

Türkiye'de durum:

Ülkemizin 2025 yılı kırmızı et üretimine dair TUIK' in istatistik verileri henüz yayınlanmadığı için raporumuzda artış veya düşüş konusunda herhangi bir değerlendirmede bulunmak mümkün değildir. Ancak arz ve talep dengesi bozulmamış, özellikle talep yönlü eğilimlerin arttığı Ramazan ayı ve Kurban Bayramı gibi dönemlerde arz-talep dengesizliği yaşanmamıştır diyebiliriz. Piyasalardaki kırmızı et fiyat oluşumları da bu dengeyi yansıtır nitelikte gelişmiştir. Bir önceki yıl ile 2025 yılına ait yıllık karkas satış fiyat ortalamaları karşılaştırıldığında, Sığır Eti fiyatları(2024:328,49 TL/KG, 2025: 451,93 TL/KG) %37,57 artış gösterirken, Kuzu eti fiyatları da(2024: 379,88 TL/KG, 2025: 488,64 TL/KG) % 28,63 lük bir artış göstermiştir.

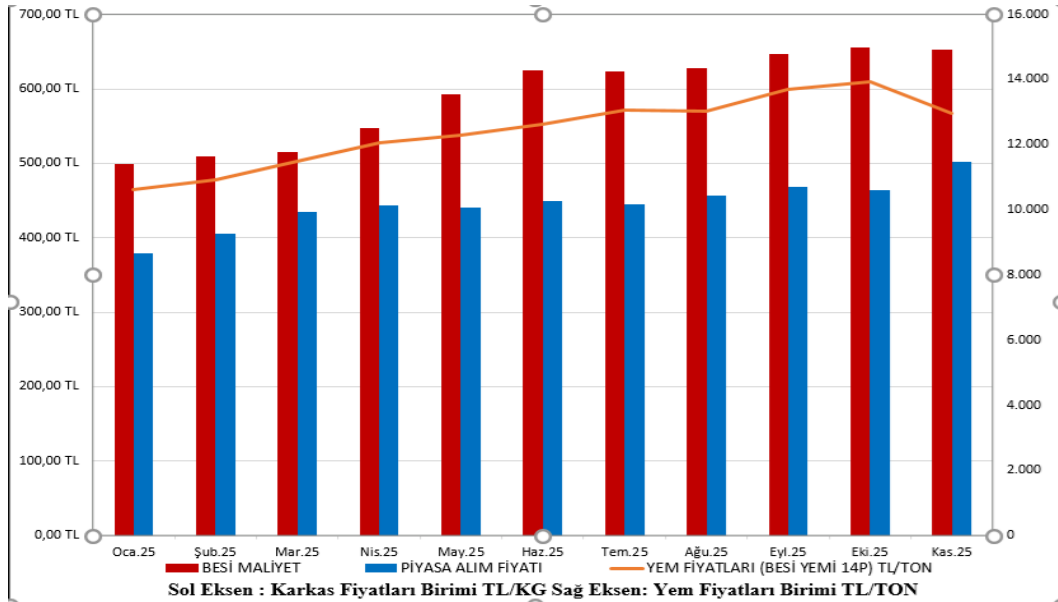
Grafik1: 2024-2025 Yılları Sığır ve Kuzu Karkas Et Fiyatları Grafiği

Grafikte görüldüğü üzere 2025 yılında sığır ve kuzu karkas satış fiyatları ılımlı bir seyirle artış göstermiştir. Kırmızı et fiyatlarının ılımlı seyrindeki başarıda ESK'nın yıl boyu süren müdahalesinin rolü çok büyüktür. ESK tarafından ithal edilen kesimlik canlı sığır ve karkas et piyasaya verilmiş ve piyasalarda oluşabilecek suni fiyat artışlarının önüne geçilmiştir.

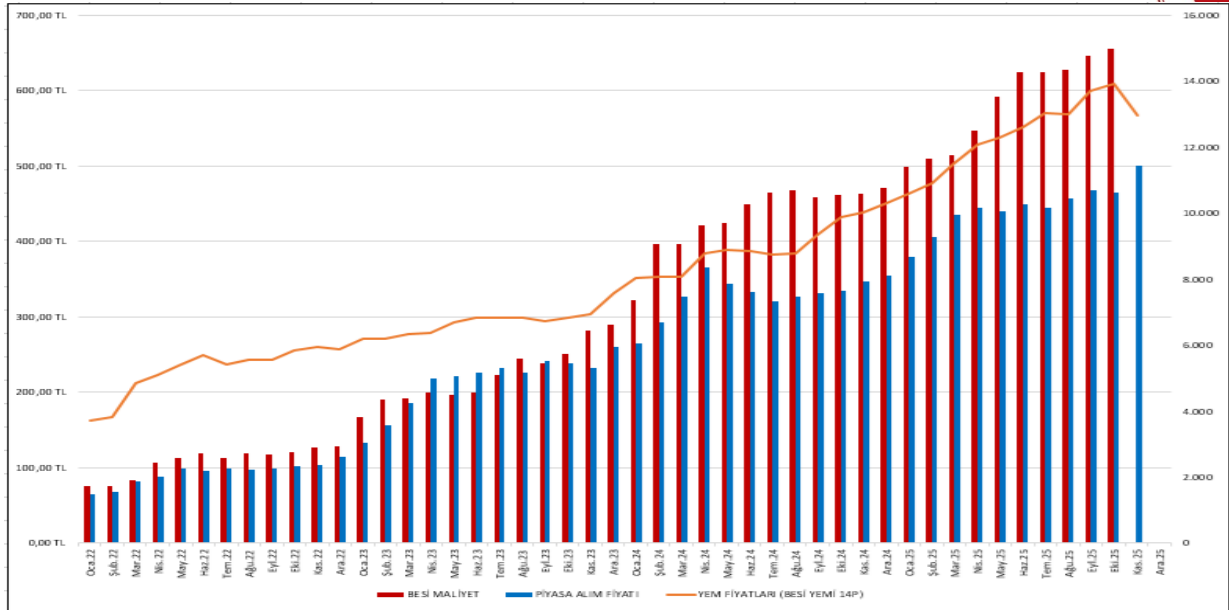
2025 yılında sektörün üretim ayağındaki durum aşağıdaki grafiklerde özetlenmeye çalışılmıştır.

Grafik2: 2025 Yılı Karkas Sığır Eti Maliyet, Satış ve Yem Fiyatı İlişkisi

Grafiklerde üretim maliyetlerinin karkas satış fiyatlarının seyrine göre daha yüksek bir ivme ile yükselmiş olduğu görülmektedir. Yem fiyatlarındaki artışın da mutedil bir şekilde yükseldiği göz önüne alındığında maliyet artışının asıl sebebinin besilik materyalin yüksekliği olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Yıllara göre karakaş satış fiyatı-maliyet-yem fiyatı ilişkisini gösteren grafik de aşağıda yer almaktadır.

Grafik3: 2022-2025 Yılı Karkas Sığır Eti Maliyet, Satış ve Yem Fiyatı İlişkisi

Kırmızı et üretim maliyetleri içerisinde en büyük paya sahip olan besilik sığırın ithalatı ile besilik sığır fiyatlarının kontrol altında tutulması sağlanması amaçlanmış olup, 2025 yılı için Et ve Süt Kurumuna tanımlanan 520 bin besilik sığır ithalatı kotasının %80 lik bölümüne ait teslimat gerçekleştirilmiş durumdadır. Gerçekleştirilen ithalat ile yurt içi besilik sığır fiyatlarının kontrol altında tutulduğu gözlenmiştir.

2025 yılında sadece Kırmızı et sektörünün gündemine oturan ve sadece et değil süt sektörünü de etkileyen ana konu, yaz başlangıcında ortaya çıkan ŞAP HASTALIĞI SALGINI olmuştur.

Ülkemizde damızlık sığır işletmelerinde yavru atmalara, buzağı ölümlerine, süt verimi kayıplarına, az miktarda damızlık sığır ölümlerine ve döl tutmada zorluklara neden olurken, besi işletmelerinde besilik sığır ölümlerine ve verim kayıplarına neden olmuştur. Verim kayıpları sadece hastalığa yakalanan hayvanların kilo ağırlık kayıpları ile sınırlı kalmayıp, hastalık endişesiyle henüz besi olgunluğuna erişmemiş hayvanların erken kesimiyle de verim kaybı yaşanmıştır. Yine bu salgın döneminde kesimlerin yoğunlaşması nedeniyle üreticiler aleyhine fiyat oluşumları yaşanmıştır. Türkiye’de uzun yıllardır görülmeyen SAT-1 serotipinin neden olduğu şap salgını Tarım ve Orman Bakanlığının kısa sürede aşı üretimini gerçekleştirip, hastalığı kontrol alması büyük bir başarı olarak değerlendirilmektedir. Bu salgının bu yıl hayvancılığımıza verdiği zararların yanı sıra gelecek yıllara sirayet eden olumsuz etkilerinin yaşanabileceği öngörülmektedir. Bu salgın, küresel bazda hazırlanan raporlarda yer alan salgın hastalıkların dünyada hayvansal üretimi ve ticaretini tehdit ettiği yönündeki değerlendirmelerin gerçekliğini ve önemini ortaya koymuştur. Salgın hayvan hastalıkları, Türkiye hayvancılığı dolayısıyla kırmızı et sektörü için tehdit oluşturmakta olup ; şap ve diğer salgın hastalıklar ile ilgili bütün koruyucu tedbirlerin alınması veya artırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Salgın hastalık tehdidine karşı; bulaşmanın olabileceği komşu ülkelerdeki gelişmelerin dikkatli bir şekilde gözlenmesi, yurt dışı ve yurt içi kaçak hayvan hareketlerinin çok sıkı denetimler ile engellenmesi, hayvan hareketliliğinin azaltılmasına yönelik tedbirlerin geliştirilmesi, serosurvey çalışmalarının yaygınlık ve etkinliğinin artırılması suretiyle sürülerin güçlü tutulması, ülkemizde görülme riski olan hastalıklara karşı

aşıların geliştirilmesine yönelik alt yapının güçlü tutulması, hastalık çıkışlarının erken tespit edilebilmesi için işletmelerin hassasiyetle gözlenmesi ve sahadaki veteriner hekim sayısının yeterliliğinin sağlanması gibi hususlara dikkat edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Genel değerlendirme:

Kırmızı et sektörü dış etkilere karşı ne kadar çok hassas ise bu etkilerin giderilmesine yönelik tedbirlere karşı da o kadar dirençli bir özelliğe sahiptir. Üretimin arttırılması yönünde alınacak tedbirler yıllar almaktadır. İthalat tedbiri de sağlık kısıtları, yüksek vergiler ve jeopolitik gerekçelerle gerçekleştirebilir veya etkili olmayabilir. Bu nedenle hedefimizi, dışa bağımlı olmaksızın ithalatı minimize edip, ihracata yönelmek şeklinde değerlendiriyoruz.

Bu hedefe ulaşmanın güç olmadığı, bu hedefe sektörümüzün içinde bulunduğu durumu objektif bir gözle gözlemleyip, akılcı ve global gelişmelere uyumlu çözümler üretip, bu doğrultuda plan ve projeler hayata geçirilip, işbirliği, uyum, samimiyet, sabır ve gayret ile çalıştığımızda çok kısa sürede ulaşabileceğimize inancımız tamdır.

Sıkıntılı geçen 2025 yılı içerisinde sektörümüze yönelik konulardaki çalışmaları ile başta Tarım ve Orman Bakanımız olmak üzere, yöneticilerine ve personeline, emekleri ile katkıda bulunan tüm üreticilerimize, sanayicilerimize ve ticaretinde yer alan kişi ve firmalarımıza teşekkürü bir borç biliyor, 2026 yılının sektörümüz ve ülkemiz açısından çok daha güzel geçmesini temenni ediyoruz.

Ahmet HACIİNCE
Yönetim Kurulu Başkanı
Ulusal Kırmızı Et Konseyi